

Ανέφικτη η στεγανοποίηση στο Φράγμα Παναγιώτικο

ΒΟΛΟΣ

Η στεγανοποίηση σήμερα στο Φράγμα Παναγιώτικο Νεοχωρίου Μαγνησίας είναι τεχνικά ανέφικτη οποιεσδήποτε προσπάθειες στεγανοποίησης και δε θα καταφέρουν να μειώσουν τις διαρροές και να στεγανοποιήσουν τη βραχώμαζα.

Όλες οι ενδείξεις συνηγορούν σε μια αναποτελεσματική, ελλειπή στεγανοποίηση της βραχώμαζας κάτω από τη θεμελίωση της πλίνθου του φράγματος, καθώς και σε μια πλημμελή, επιπόλαια και αντιεπιστημονική συμπεριφορά των εμπλεκόμενων με την επίβλεψη και την παρακολούθηση εκτέλεσης των έργων του «Φράγματος Παναγιώτικου» με προσέχοντα τον Τεχνικό Σύμβουλο του έργου (ΔΕΗ)». Αυτά αναφέρονται, μεταξύ άλλων στο πόρισμα της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων του ΓΕΩΤΕΕ, αποτελούμενη από τους Γεώργιο Δημόπουλο, Ομότιμο Καθηγητή του Αριστοτέλειου Παν/μιου Θεσ/νίκης, με ειδικότητα Τεχνική Γεωλογία και Υδρογεωλογία, Δημήτριο Πάτρα, Γεωλόγο και Σωτήρη Βαλκανιώτη, Γεωλόγο, για να μελετήσει τα αίτια των αστοχιών που παρουσιάστηκαν στο Φράγμα Παναγιώτικο, Νεοχωρίου Μαγνησίας.

Η Επιτροπή αφού επισκέφτηκε το χώρο του Φράγματος για να διαπιστώσει από κοντά τις αναφερόμενες αστοχίες και αφού εξέτασε με ιδιαίτερη προσοχή και υπευθυνότητα τα στοιχεία, που συνέλεξε και είχε στη διάθεσή της, κατέληξε σε ορισμένες εκτιμήσεις, δηλαδή στα παρακάτω 7 συμπεράσματα:

1. Σε αντίθεση με τα διεθνή δεδομένα και ισχύοντα, όπως αποδείχθηκε και στην πράξη, κακώς έγινε η αλλαγή του σχεδιασμού του Φράγματος από «Χωμάτινο με ζωνώδη δομή και αργιλικό πυρήνα» σε «Λιθόριπτο με ανάντη πλάκα από σκυρόδεμα».

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2015

2. Καταλογίζεται αδιαφορία, ολιγορία, έλλειμμα επιστημονικής δεοντολογίας και, πιθανόν, δόλος, στην ενέργεια αφαίρεσης από το γεωλογικό χάρτη 1: 500 των δυο επικίνδυνων κατολισθαίνουσων περιοχών στα δύο αντερείσματα του Φράγματος οι οποίες είχαν εντοπιστεί και χαρτογραφηθεί στο γεωλογικό χάρτη 1:2.000 της Μελέτης (1997).

3. Παρόλο που το Γραφείο Μελετών ΤΟΠΑΛΙΣ ΕΠΕ, προχώρησε σε σύνταξη τευχών δημοπράτησης για την κατασκευή χωμάτινου Φράγματος με αργιλικό πυρήνα στα πρότυπα της μελέτης του ΑΠΘ εκτιμώντας το κόστος της κατασκευής του στα 600 περίπου εκατομμύρια δραχμές, η Περιφέρεια Θεσσαλίας προχώρησε στη δημοπράτηση του σημερινού Φράγματος στη νέα θέση με το εξαιρετικά υψηλό κόστος των 3,3 δισεκατομμυρίων δραχμών, με επισφαλή επίβλεψη και παρακολούθηση, ζημιώνοντας το Ελληνικό Δημόσιο με πολλά δισεκατομμύρια δραχμές.

4. Τέλος δε θα πρέπει να μην αναφερθεί ότι το Φράγμα λειτουργεί μέχρι και σήμερα με τη Μ.Π.Ε. που συντάχθηκε και εγκρίθηκε για τη θέση και τον σχεδιασμό που πρότεινε η ομάδα με-

λετητών του ΑΠΘ και όχι για το σημερινό Φράγμα, αφού δεν συντάχθηκε και δεν εγκρίθηκε ποτέ νέα ΜΠΕ με τις προδιαγραφές του νέου φράγματος. Από το 2007 η ισχύς της ΜΠΕ, που είχε συνταχθεί, υποβλήθει και εγκριθεί για το Φράγμα που είχε προτείνει το ΑΠΘ και όχι για αυτό που κατασκευάστηκε τελικά, έχει λήξει. Για το κατασκευασθέν τελικά Φράγμα Παναγιώτικο δε συντάχθηκε ποτέ ΜΠΕ. Λειτουργεί μέχρι και σήμερα χωρίς περιβαλλοντική αδειοδότηση και χωρίς υδραυλική μελέτη ακαριαίας θραύσης του Φράγματος. Οι υπεύ-

θυνοι καλούνται να παρέμβουν.

5. Στο αριστερό (νότιο) αντερείσμα του Φράγματος εξακολουθεί να υπάρχει, χωρίς να αντιμετωπίζεται προς το παρόν, μια ολισθαίνουσα μάζα από κακής ποιότητας βραχώμαζα, η οποία εξακολουθεί να έρπει σε επιφάνεια ολίσθησης που διέρχεται από τον πόδα του Φράγματος και ωθεί το σώμα του προς τα κατάντη επισπεύδοντας την πιθανή θραύση του. Ήδη οι ρωγμές των πεζοδρομίων της στέψης και η διατμητική τους θραύση και ολίσθηση μερικά εκατοστά συνηγορούν για τον κίνδυνο που επέρχεται και χρήζει την άμεση αντιμετώπισή του.

6. Οι πολύ σημαντικές ετήσιες διαρροές νερού που ανέρχονται σήμερα στο ύψος των 1,3x106 m3 έχουν ελαχιστοποιήσει έως εξανίσσει την ωφέλιμη χωρητικότητα του Ταμιευτήρα και την ωφέλεια του Φράγματος, γεγονός μη αντιστρέψιμο με κανένα έργο παρέμβασης και βελτιστοποίησης.

7. Κακώς ανετέθη, κατά την άποψή μας, από το Υπουργείο Γεωργίας σε Μελετητικό Γραφείο η εκπόνηση νέας Μελέτης από αυτήν του ΑΠΘ, που στοίχισε πολλά περισσότερα χρήματα και ζημίωσε το Ελληνικό Κράτος.

“Μια τρύπα στο νερό” το φράγμα Παναγιώτικο – Τι λέει το πόρισμα του ΓΕΩΤΕΕ

23 Ιανουαρίου 2015, 13:03

Οι Έλληνες πολίτες πλήρωσαν εκατομμύρια για την κατασκευή του Φράγματος Παναγιώτικο, το οποίο όμως δεν πληρεί καμία προδιαγραφή και επομένως δεν μπορεί να επιτελέσει το σκοπό για τον οποίο δημιουργήθηκε, με αποτέλεσμα σταδιακά να εγκαταλειφθεί. Αυτό προκύπτει από το πόρισμα που συνέταξε επιτροπή επιστημόνων του ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Ελλάδας και παραδόθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2015, σύμφωνα με το σχετικό διαβιβαστικό, στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, στο Δήμο Νοτίου Πηλίου, στις Περιφερειακές Ενότητες Βόλου-Β. Σποράδων και στην ΠΕΔ Θεσσαλίας. Το πόρισμα υπογράφουν συγκεκριμένα οι: Γ. Δημόπουλος, Ομότιμος Καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με ειδικότητα Τεχνική Γεωλογία και Υδρογεωλογία, Δ. Πάτρας, Γεωλόγος και Σ. Βαλκανιώτης, γεωλόγος.

Σύμφωνα με το πόρισμα, το φράγμα αντιμετωπίζει θέματα ασφάλειας από τον τρόπο που κατασκευάστηκε, καθώς έγινε “επισφαλής θεμελίωση μιας άκαμπτης κατασκευής (από σκυρόδεμα) σε έντονα διαρρηγμένη και αποσαθρωμένη βραχώμαζα” αλλά και από την “ατελή στεγανοποίηση του υποβάθρου θεμελίωσης του Φράγματος και των αντερεισμάτων του, που

οδήγησαν σε σημαντικές απώλειες νερού (διαρροές), μειώνοντας σημαντικά την ωφέλεια της κατασκευής μέχρις και της, πιθανής, πλήρους εγκατάλειψής του”.

Το γεγονός ότι σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε με λάθος τρόπο και πάνω σε έδαφος ακατάλληλο, σημαίνει πιθανόν ότι υπήρχε έλλειψη γεωλογικών γνώσεων των μελετητών μηχανικών ή έντονη απαξίωση της επίδρασης της γεωλογικής δομής στην ασφάλεια της κατασκευής.

Επιπλέον, στο πόρισμά τους οι γεωλόγοι υπογραμμίζουν τον κίνδυνο θραύσης του φράγματος. “Σήμερα το Φράγμα εξακολουθεί να κινδυνεύει με θραύση εξαιτίας της παρουσίας ακόμη και σήμερα στο αριστερό αντέρεισμα του Φράγματος της έρπουσας αυτής, ασταθούς, ολισθαίνουσας μάζας”.

Οι ειδικοί επιστήμονες διαπιστώνουν ότι υπήρξε ”αναποτελεσματική και ελλιπής στεγανοποίηση της βραχομάζας κάτω από τη θεμελίωση της πλίνθου του φράγματος”, ενώ χαρακτηρίζουν “πλημμελή, επιπόλαια και αντιεπιστημονική τη συμπεριφορά των εμπλεκόμενων με την επίβλεψη και την παρακολούθηση εκτέλεσης των έργων του φράγματος Παναγιώτικο, με προεξάρχοντα τον τεχνικό σύμβουλο του έργου (ΔΕΗ). “Εκτιμούμε και εμείς ότι σήμερα οποιεσδήποτε προσπάθειες στεγανοποίησης δεν θα καταφέρουν να μειώσουν τις διαρροές και να στεγανοποιήσουν τη βραχομάζα. Η στεγανοποίηση σήμερα είναι τεχνικά ανέφικτη» επισημαίνουν χαρακτηριστικά. Τα συμπεράσματα, όπως καταγράφονται στο πόρισμα, έχουν ως εξής:

Από την αξιολόγηση των στοιχείων, που κάναμε, και τα ερωτήματα, που θέσαμε, προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

1. Σε αντίθεση με τα διεθνή δεδομένα και ισχύοντα , όπως αποδείχθηκε και στην πράξη, κακώς έγινε η αλλαγή του σχεδιασμού του Φράγματος από «Χωμάτινο με ζωνώδη δομή και αργιλικό πυρήνα» σε «Λιθόριπτο με ανάντη πλάκα από σκυρόδεμα».
2. Καταλογίζεται αδιαφορία, ολιγορία , έλλειμμα επιστημονικής δεοντολογίας και, πιθανόν, δόλος, στην ενέργεια αφαίρεσης από το γεωλογικό χάρτη 1: 500 των δυο επικίνδυνων κατολισθαίνουσων περιοχών στα δύο αντερείσματα του Φράγματος οι οποίες είχαν εντοπιστεί και χαρτογραφηθεί στο γεωλογικό χάρτη 1:2.000 της Μελέτης (1997). Η μη αντιμετώπιση του κινδύνου, που εγκυμονούσε η ζώνη αυτή στο δεξιό αντέρεισμα και η μη λήψη, έγκαιρα, μέτρων αποτροπής του κινδύνου, οδήγησε άμεσα, με την έναρξη των εκσκαφών για τη θεμελίωση του Υπερχειριστή, στην ενεργοποίηση έντονων κατολοσθήσεων και καταπτώσεων βράχων, η αντιμετώπιση των οποίων και η αποκατάσταση της ισορροπίας του πρανούς επιβάρυναν πρόσθετα με μερικές εκατοντάδες εκατομμυρίων δραχμών το Ελληνικό Δημόσιο.
3. Παρόλο που το Γραφείο Μελετών ΤΟΠΑΛΙΣ ΕΠΕ, προχώρησε σε σύνταξη τευχών δημοπράτησης για την κατασκευή χωματινού Φράγματος με αργιλικό πυρήνα στα πρότυπα της μελέτης του ΑΠΘ εκτιμώντας το κόστος της κατασκευής του στα 600 περίπου εκατομμύρια δραχμές, η Περιφέρεια Θεσσαλίας προχώρησε στη δημοπράτηση του σημερινού Φράγματος στη νέα θέση με το εξαιρετικά υψηλό κόστος των 3,3 δισεκατομμυρίων δραχμών, με επισφαλή επίβλεψη και παρακολούθηση, ζημιώνοντας το Ελληνικό Δημόσιο με πολλά

δισεκατομμύρια

δραχμές.

4. Τέλος δε θα πρέπει να μην αναφερθεί ότι το Φράγμα λειτουργεί μέχρι και σήμερα με τη Μ.Π.Ε. που συντάχθηκε και εγκρίθηκε για τη θέση και το σχεδιασμό που πρότεινε η ομάδα μελετητών του ΑΠΘ και όχι για το σημερινό Φράγμα, αφού δεν συντάχθηκε και δεν εγκρίθηκε ποτέ νέα ΜΠΕ με τις προδιαγραφές του νέου φράγματος. Από το 2007 η ισχύς της ΜΠΕ, που είχε συνταχθεί, υποβληθεί και εγκριθεί για το Φράγμα που είχε προτείνει το ΑΠΘ και όχι για αυτό που κατασκευάστηκε τελικά, έχει λήξει. Για το κατασκευασθέν τελικά Φράγμα Παναγιώτικο δε συντάχθηκε ποτέ ΜΠΕ. Λειτουργεί μέχρι και σήμερα χωρίς περιβαλλοντική αδειοδότηση και χωρίς υδραυλική μελέτη ακαριαίας θραύσης του Φράγματος. Οι υπεύθυνοι καλούνται να παρέμβουν.

5. Στο αριστερό (νότιο) αντέρεισμα του Φράγματος εξακολουθεί να υπάρχει, χωρίς να αντιμετωπίζεται προς το παρόν, μια ολισθαίνουσα μάζα από κακής ποιότητας βραχώμαζα, η οποία εξακολουθεί να έρπει σε επιφάνεια ολίσθησης που διέρχεται από τον πόδα του Φράγματος και ωθεί το σώμα του προς τα κατάντη επισπεύδοντας την πιθανή θραύση του. Ήδη οι ρωγμές των πεζοδρομίων της στέψης και ή διατμητική τους θραύση και ολίσθηση μερικά εκατοστά συνηγορούν για τον κίνδυνο που επέρχεται και χρήζει την άμεση αντιμετώπισή του.

6. Οι πολύ σημαντικές ετήσιες διαρροές νερού που ανέρχονται σήμερα στο ύψος των $1,3 \times 10^6 \text{ m}^3$ έχουν ελαχιστοποιήσει έως εξαφανίσει την ωφέλιμη χωρητικότητα του Ταμιευτήρα και την ωφέλεια του Φράγματος, γεγονός μη αντιστρέψιμο με κανένα έργο παρέμβασης και βελτιστοποίησης.

7. Κακώς ανετέθη, κατά την άποψή μας, από το Υπουργείο Γεωργίας σε Μελετητικό Γραφείο η εκπόνηση νέας Μελέτης από αυτήν του ΑΠΘ, που στοίχισε πολλά περισσότερα χρήματα και ζημίωσε το Ελληνικό Κράτος.

[Διαβάστε εδώ όλο το πόρισμα](#)

Το ζήτημα του Φράγματος Παναγιώτικου και το πρόβλημα υδροδότησης του Νοτίου Πηλίου φέρνει στην επικαιρότητα ο Δρόμος Ανατροπής για τη Θεσσαλία με μία γραπτή ερώτηση και μία επερώτηση η οποία θα συζητηθεί στο Περιφερειακό Συμβούλιο της Πέμπτης 19-2-2015.

Στην επερώτηση τίθεται το άμεσο ζήτημα της υδροδότησης του Νοτίου Πηλίου, με δεδομένο το πρόβλημα που έχει προκύψει στο φράγμα λόγω των βλαβών και των αυξανόμενων διαρροών.

Συγκεκριμένα τίθενται τέσσερα ερωτήματα προς τον Περιφερειάρχη και τους αρμόδιους Αντιπεριφερειάρχες:

1. Ποια μέριμνα έχετε λάβει για την παρακολούθηση της κατάστασης του φράγματος και την θεραπεία της κατάστασης;
2. Ποιοι είναι οι περιβαλλοντικοί και υγειονομικοί κίνδυνοι από την λήψη νερού από την 3η κατώτατη υδροληψία;
3. Ποιος είναι ο σχεδιασμός σας για την πιθανή έλλειψη νερού στην περιοχή κατά τους θερινούς μήνες, οπότε οι ανάγκες τόσο ύδρευσης όσο και άρδευσης θα αυξηθούν σημαντικά, δεδομένου ότι σύμφωνα με αυτοψία που διενεργήσαμε η υδροδότηση τον Ιανουάριο του 2015 γινόταν στο επίπεδο της 2ης υδροληψίας, ίδιο με τον Ιούλιο του 2014 και είναι ορατός ο κίνδυνος να μην υπάρχει νερό από την αρχή της θερινής περιόδου;

4. Τι στόχους έχει η Περιφέρεια Θεσσαλίας για την μακροπρόθεσμη διαχείριση των υδάτινων πόρων, στο πλαίσιο μιας αειφόρου ανάπτυξης για την ευρύτερη περιοχή; Προτίθεται π.χ. να προτείνει την κατασκευή μικρών φραγμάτων, ή την αξιοποίηση των τοπικών πηγών στην εμφάνιση τους σε μεγάλα υψόμετρα (περιοχές Μηλέων και Βυζίτσας); Σκοπεύετε να προβείτε στην εκπόνηση μελέτης ολοκληρωμένης διαχείρισης του Πηλίου ή του Νοτίου Πηλίου με σκοπό τη βιώσιμη διαχείριση του υδατικού δυναμικού της περιοχής;

Παράλληλα σε γραπτή ερώτηση που θα πρέπει να απαντηθεί γραπτά από την Περιφερειακή Αρχή τίθενται και τα ζητήματα που αφορούν στην σημερινή κατάσταση και τις αιτίες της και στο μέλλον του Φράγματος Παναγιώτικου:

1. Υπάρχει στο φάκελο της τελικής μελέτης κατασκευής του έργου (του 1997) χαρτογράφηση της γεωλογικής κατάστασης και των διαρρηγμένων ζωνών στο σημείο κατασκευής του φράγματος;
2. Τι δείχνουν τα στοιχεία των γεωτρήσεων για την κατάσταση της βραχώμαζας στο σημείο; Ελήφθησαν υπόψη από τους μελετητές και τους κατασκευαστές; Πως και σε ποια έγγραφα αποτυπώνεται αυτό;
3. Υπάρχει Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το φράγμα που κατασκευάστηκε, δεδομένου ότι η υφιστάμενη ΜΠΕ αφορά στο φράγμα που προτάθηκε από την πρώτη μελέτη του ΑΠΘ του 1986 (την υπ' αριθμ.42317-15/7/97 ΚΥΑ των Υπουργείων Γεωργίας και ΥΠΕΧΩΔΕ με ισχύ έως 7/2007), η οποία δεν υλοποιήθηκε;
4. Ποια είναι η κατάσταση της ΜΠΕ του δικτύου μεταφοράς νερού και της εγκατάστασης διύλισης η οποία έχει λήξει από την Άνοιξη του 2014;
5. Το έργο διαθέτει νόμιμη χρήση νερού για την υδροδότηση των οικισμών και αν όχι τότε πρόκειται να καλυφθεί αυτή η παράλειψη;
6. Υπάρχει ο σχετικός φάκελος παρακολούθησης των εργασιών και τήρησης των προδιαγραφών του έργου (φάκελος κατασκευής); Έχουν παραδοθεί τα Τελικά Κατασκευαστικά-Επιμετρητικά Σχέδια του έργου; Αν όχι τι μέτρα έχετε λάβει;
7. Με βάση τα παραπάνω και το γεγονός ότι από την πρώτη πλήρωση του φράγματος φέρεται να παρατηρήθηκαν ρωγμές στη στέψη του μανδύα του φράγματος, τι καταγράφεται στο πρωτόκολλο παραλαβής του έργου;
8. Πώς τεκμηριώνεται η απόφαση παραλαβής του έργου και επιστροφής των σχετικών εγγυητικών επιστολών, ποιος έλαβε τη σχετική απόφαση και σε ποια έγγραφα καταγράφονται;
9. Υπάρχει έγγραφο επιβλέποντος στελέχους της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών που εξέφραζε επιφυλάξεις για την πλήρωση του φράγματος το 2003;

10. Ποιος έδωσε την εντολή πλήρωσης του φράγματος στον εργολάβο; Ποιο είναι το σχετικό έγγραφο;
11. Υπάρχει σύστημα παρακολούθησης του φράγματος; Πότε εγκαταστάθηκε; Τηρήθηκαν οι προδιαγραφές και η νομοθεσία;
12. Δεδομένου ότι οι πρώτες διαρροές παρατηρήθηκαν το 2003, πότε άρχισε η καταγραφή των διαρροών του φράγματος;
13. Στη σύσκεψη φορέων της 1ης Αυγούστου 2014 αποφασίστηκε, σε ό,τι αφορά στη μετακίνηση του φράγματος, να γίνει τοπογραφική παρακολούθηση αποτύπωσης και σύγκρισης με την αρχική του θέση, με συγκεκριμένη συχνότητα (σύμβαση μέσω του Δήμου Νοτίου Πηλίου που είναι και ο φορέας διαχείρισης του φράγματος) έτσι ώστε να εξαχθούν τα αντίστοιχα συμπεράσματα. Έχει υλοποιηθεί η συγκεκριμένη απόφαση και πώς συμβάλει η Περιφέρεια Θεσσαλίας σε αυτό;
14. Σκοπεύει η Περιφέρεια Θεσσαλίας να προβεί στην χρηματοδότηση της απαιτούμενης γεωτεχνικής μελέτης; Ποιες ενέργειες έχουν γίνει μέχρι τώρα;
15. Είναι ακριβές ότι σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία έπρεπε να έχει συνταχθεί μελέτη θραύσης του φράγματος από το 2007; Σε ποια φάση βρίσκεται;
16. Είναι ακριβές ότι η διάδοχος της αναδόχου εταιρείας έχει αιτηθεί την επιστροφή της εγγύησης καλής λειτουργίας; Τι σκοπεύετε να πράξετε σχετικά;
17. Πώς και ποτέ θα διενεργήσει η Περιφέρεια Θεσσαλίας διοικητικές έρευνες και θα αποδώσει ευθύνες, νομικές και οικονομικές, σε όσους ευθύνονται για την κατάληξη αυτής της μεγάλης επένδυσης χρόνου και χρήματος που αποτελεί μνημείο του σάπιου πολιτικού συστήματος που επιτέλους καταρρέει;
Παρατίθενται η γραπτή επερώτηση και η γραπτή ερώτηση για την πληρέστερη ενημέρωσή σας.